

פרוטוקול מס' 199
מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', ט"ו בכסלו תשל"ג - 21.11.72, בשעה 8.30

נ כ ח ו :

י. ישעיהו - יושב-ראש הכנסת

חברי הוועדה:

י. יו"ר הוועדה - א. אבקוריון
ד. ארזי
מ. ביבי
י. בן-מאיר
י. גולן
ש. י. גרוס
א. יפה
י. נחושטן
ס. נסים
א. עופר
צ. צימרמן
א. רזיאל-נאור
י. רפאל
מ. שחל

מוזמנים:

נ. לורך - מזכיר הכנסת
ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת
ש. יעקבסון - סגן מזכיר הכנסת
א. בר-זכאי - עוזר בכיר ליועץ המשפטי לממשלה

מזכירת הוועדה: מ. צרפסי

רשמה: נ. רינגלר

- סדר-היום:
- א. קביעת הזמן לדיון בהודעת הממשלה על מינויו של סגן שר במשרד לקליטת העלייה;
 - ב. תלונת יושב-ראש הכנסת על חבר-הכנסת ש. תמיר, שהטיח דברי עלבון בשר החקלאות בישיבת הכנסת מיום 8.11.72;
 - ג. תלונת יו"ר הכנסת על חבר-הכנסת ש. י. גרוס, שהטיח דברי עלבון בשר הקליטה ובמשרד הקליטה בישיבת הכנסת מ-31.10.72;
 - ד. פניית יו"ר הכנסת בדבר מכתבו של חבר-הכנסת שוטסק בעניין: "מעמד חברי הכנסת לשעבר בטקסים וארועים ממלכתיים".
 - ה. פנייתם של כמה מחברי הכנסת הראשונה אל יו"ר הכנסת בדבר הענקת גמלאות מיוחדות למי שהיו חברי הכנסת הראשונה;
 - ו. פניית יו"ר הכנסת, בדבר הצעות-חוק פרטיות זהות שהוגשו לכנסת;
 - ז. פניית יו"ר הכנסת בדבר הצעה דחופה לסדר-היום שהגיש חבר הכנסת לאחר שכבר אושרה הצעה דחופה בנוסח או בתוכן דומה;
 - ח. תוספת משפחה לחברי הכנסת - בהתאם לחוק שכר חברי הכנסת;
 - ט. זמני ישיבות הוועדה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר א. אנטוריון:

א. קביעת הזמן לדיון בהודעת הממשלה על מינויו של סגן שר במשרד לקליטת העלי

למפלה מ-30 חברי הכנסת ביקשו לקיים דיון בכנסת על הודעת הממשלה בעניין מינויו של סגן שר במשרד לקליטת העליה, וזאת בהתאם לסעיף 34 של התקנון. הכרונה היא לקיים את הדיון או היום בשעה 18.00, או מחר. ההודעה על המינוי נמסרה אתמול לכנסת.

אני מציע לקבוע שעתיים לדיון.

הוחלט: לקבוע שעתיים לדיון הנ"ל.

היו"ר א. אנטוריון:

ב. תלונת יושב-ראש הכנסת על חבר-הכנסת ש. תמיר, שהטיח דברי עלבון בשר החקלאות בישיבת הכנסת מיום 8.11.72

דצו צי להודיעכם שעדיין מתנהלים מגעים בין חבר-הכנסת שמואל תמיר לבין יו"ר הכנסת. אתמול ישבו הם עד שעה מאוחרת. אולי תימצא איזו פורטולה בעזרתה אפשר יהיה לסיים את העניין.

מצד אחר, נתקבלה בקשה מצד סיעה גדולה בכנסת לאפשר לה התייעצות בעניין זה. כתוצאה מכך נקיים ישיבה נוספת של ועדת הכנסת היום בשעה 15.00.

היו"ר א. אנטוריון:

ג. תלונת יושב-ראש הכנסת על חבר-הכנסת ש.י. גרוס, שהטיח דברי עלבון בשר הקליטה ובמשרד הקליטה בישיבת הכנסת מיום 31.10.72

חבר-הכנסת גרוס חזר בו מהביטוי ייבסקציה כלפי שר הקליטה, אך לא חזר בר מהמלים: ממשרדו של השר פלד נודף ריח של ייבסקציה. חבר-הכנסת גרוס רוצה למסור היום הודעה בוועדה ובכך נסיים את העניין.

ש.י. גרוס:

מאחר וחבר-הכנסת שלמה רוזן נתמנה לתפקיד סגן שר הקליטה ויש לנו אמון בו, אנו מקווים שהיחסים שלנו עם משרד הקליטה ישתפרו. אני מוסיף על דברי שנאמרו בישיבת הכנסת מיום 31.10.72, בלי לגרוע מחד-יפותן - וזאת כג'סטה לחבר-הכנסת רוזן - שאני מצטער על כך שהשתמתי בביטוי ייבסקציה לגבי משרד הקליטה, וזאת אני עושה לפי בקשת יו"ר הכנסת. אני רוצה לחסל את העניין ואני חושב שגם ועדת הכנסת רואה את העניין כמחוסל.

היו"ר א. אנטוריון:

אני מקבל דבריך ברצון ומקווה שיהיו בינינו יחסים תקינים בדיונים והחברים ישתמשו בלשון פרלמנטרית.

אני מציע שנרשום לפנינו הודעה בלשון זו: "ועדת הכנסת רושמת לפנייה, כי חבר-הכנסת ש.י. גרוס חזר בו מהביטוי העולב "ייבסקציה", שהשתמש בו כלפי השר לקליטת העליה, נתן פלד, וכלפי המשרד לקליטת העליה, בישיבת הכנסת מיום כ"ג בחשון תשל"ג - 31.10.72, והביע צערו על כך.

אני מניח שהחברים מסכימים ללשון הודעה זו ובזאת סיימנו פרשה לא נעימה אהת.

הוחלט:

ועדת הכנסת רושמת לפנייה, כי חבר-הכנסת ש.י. גרוס חזר בו מהביטוי העולב "ייבסקציה", שהשתמש בו כלפי השר לקליטת העליה, נתן פלד, וכלפי המשרד לקליטת העליה, בישיבת הכנסת מיום כ"ג בחשון תשל"ג - 31.10.72, והביע צערו על כך.

ד. פניית היו"ר הכנסת בדבר מכתבו של חבר-הכנסת שו סטק בעניין: "מעמד חברי הכנסת לשעבר בטקסים ואירועים ממלכתיים"!

ה. פנייתם של כמה מחברי הכנסת הראשונה אל היו"ר הכנסת בדבר הענקת גמלאות מיוחדות למת-חברי הכנסת הראשונה

רצוני לקרוא לפניכם מכתבו של היו"ר הכנסת הנוגע לשני עניינים בדבר מעמד חברי הכנסת לשעבר בטקסים ואירועים ממלכתיים. (קרא מכתבו של היו"ר הכנסת; מכתבו של חבר-הכנסת שו סטק; מכתבו של חבר-הכנסת לשעבר ילין מור; מכתבו של חבר-הכנסת לשעבר מרלין)

אני מציע שלא נקיים היום דיון מלא בנושא זה, כי השאלות הן די מסובכות. נדמה לי שאפשר לקבל את העקרון של הזמנת חברי הכנסת לשעבר לטקסים. השאלה היא גם שאלה מעשית, כי יש טכסים ויש טכסים. צריך לבוא בדברים עם ועדת הטכסים הממלכתית. אם מדברים על כל חברי הכנסת לשעבר - יכול להיות שמספרם יהיה רב ואי-אפשר יהיה לקיים את מה שנקבע.

אני מציע שנבחר ועדת משנה אשר תבחון את השאלה ותביא לפנינו הצעה. אני מציע את ההרכב הבא: היו"ר ועדת המשנה יהיה חבר-הכנסת נבון; כחברים - חברי-הכנסת ע. יפה, ז. צימרמן, י. רפאל וא. הרמל.

לגבי השאלה השנייה - אני מציע שלא ניכנס לבירורה, כי צריך לבחון את השאלה. אין שום ספק שעניין הראשונות הוא יסוד חשוב מאוד; מצד אחר - יש גישה חברי-הכנסת הראשונה שהיו חברים בכנסת זמן קצר מאוד: שנה-וחצי בערך, ולקבוע גימלה לחברים שכיחנו בכנסת רק שנה וחצי זה טעון בידור ובחינת העניין מתוך האספקט של ההחלטה הכללית הקיימת אצלנו בעניין זה. יכול להיות שצריך לבחון את השאלה, שלגבי העבר יינתן מענק חד-פעמי, או לגבי העתיד. יש פה אפשרויות שונות. אני חושב שזה עניין לדיון נשביל ועדת המשנה הקיימת שלנו הדנה בשכר חברי הכנסת ובגימלאות.

אני מציע להעביר את שאלת הגימלאות לחברי הכנסת לשעבר לדיון בוועדת המשנה לשכר חברי הכנסת.

יו"ר הכנסת י. ישעיהו: אשר לעניין השתתפות חברי הכנסת לשעבר בטכסים - אין כרגע תחת ידי רשימת חברי הכנסות לשעבר. ייתכן שהרשימה גדולה. הדבר יכביד עלינו מבחינה זאת, אם נחליט בחיוב לראות אותם לעניין הטכסים לכל דבר.

י. רפאל: במה המדובר? אם המדובר בטכסים ממלכתיים - גם אותנו לא מזמינים כראוי.

יו"ר הכנסת י. ישעיהו: יש ועדת טכסים ממלכתית ושם יש מעמד לחברי הכנסת, שמקיימים אותו, או לא מקיימים אותו כראוי.

אני מציע לבחון את ההצעה הזאת לגבי חברי הכנסת הראשונה בלבד. טעמי ונימוקי עימי: חברי הכנסת הראשונה נבחרו לאסיפה מכוננת, ולא רק לכנסת הראשונה. יש רק פעם אחת כנסת ראשונה. כך שאלה מביין אותם חברים שנשארו בחיים צריכים, לפי דעתי, לקבל זכויות מיוחדות: א) מבחינת ההשתתפות בטכסים; ב) מבחינת גימלאות - צריך למצוא דרך כיצד להיענות לבקשה שהעלו חברי הכנסת לשעבר: ילין-מור ומרלין. וזאת מהטעם שהמדובר הוא בכנסת הראשונה ופעם אחת בהסטוריה ישנה כנסת ראשונה. שנית, רוב חברי הכנסת הראשונה נכנסו לזכאות לקבל גימלה היות ונבחרו לכנסת השנייה, השלישית, או נבחרו לכהן כשרים. נשארה קבוצה של כ-20 איש ויש ביניהם אחדים הזקוקים לכסף. אי-אפשר לתת רק לזקוקים, איננו עוסקים בסעד - ניתן לכל הקבוצה הזאת כדי לא לבייש את מי שאין לו.

אני ממליץ שבמלאת כ"ה למדינת ישראל נסדיר את ענין הגימלאות לחברי הכנסת הראשונה, שהיו חברי האסיפה המכוננת, ביום ט"ו בשבט - יום ייסוד הכנסת. בכך אינני סותר הצעתו של היו"ר הוועדה, שהנושא יועבר לדיון בוועדת המשנה.

היו"ר א. אנטקורטוב: נעביר לוועדת המשנה לענין שכר חברי הכנסת ובגימלאות, בראשותו של חבר-הכנסת ברעם, בחינת נקשת חברי הכנסת לשעבר, ילין-מור ומרלין בענין גימלאות, או מענקים לחברי הכנסת הראשונה והוועדה תגיש לנו הצעה.

היו"ר א. אנטוריון:

לגבי ענין הסכמים, אני סבור שחייבים גם פה לבדוק את הדבר באופן מעשי. צריך לבדוק כמה חברי הכנסת לשעבר יש. ידוע לנו שיש כ-20 חברי הכנסת הראשונה. לכאורה, נראה לי שיש אירועים שאליהם צריך להזמין את כל חברי הכנסת לשעבר - אני חושב שלקבלת פנים הנערכת על-ידי יושב-ראש הכנסת ביום ט"ו בשבט, יום ייסוד הכנסת, יש להזמין את כל חברי-הכנסת לשעבר. לגבי סכמים אחרים ולגבי הזמנה לישיבות הכנסת - קיים ודאי דוחק. לגבי אירועים ממלכתיים - כדאי שהוועדה הזאת תעיין בהערה של חבר-הכנסת רפאל, שהעיר שגם אותנו לא סזמסינים. צריך לברר: היכן, מה וכיצד מזמינים, וכאשר מזמינים - היכן מעמדם של חברי-הכנסת.

הוחלט: א.

להקים ועדת משנה בראשותו של חבר-הכנסת יצחק נבון וחברי הכנסת: יפה, צימרמן, רפאל והראל, אשר תבחון ענין מעמד חברי הכנסת לשעבר בטקסים ואירועים ממלכתיים, ותביא הצעה לפני מליאת הוועדה.

ב.

להטיל על ועדת המשנה לשכר חברי הכנסת, בראשותו של חבר-הכנסת ברעם, לדון בפנייתם של כמה מחברי הכנסת הראשונה אל היו"ר הכנסת, בדבר הענקת גימלאות מיוחדות למי שהיו חברי הכנסת הראשונה, ולהגיש הצעות למליאת הוועדה.

היו"ר א. אנטוריון:

ו. פניית יושב-ראש הכנסת בדבר הצעות-חוק פרטיות זהות שהוגשו לכנסת

ההילוננו לדון בנושא זה. כמה חברים התבטאו בנושא. מזכיר הכנסת הציע הצעה אחת, שהפתרון יכול להיות בכיוון זה, שאם ביקש חבר הכנסת להגיש הצעת חוק זהה להצעת חוק קיימת - יפנה למציע ההצעה המקורית ויבקש להצטרף להצעתו; לא נענתה בקשתו - רשאי להניח הצעת חוק זהה.

יו"ר הכנסת י. ישעיהו:

אבקש מליחת הוועדה אם אני ממסיר עליה הצעות ותביעות לקביעת הלכות, תקנות ופירושים לגבי דברים שאני נתקל בהם. כפי שידוע לוועדה, התקנון שלנו, גם משום שהוא תקנון בטבעו וגם משום שכך עלתה בו, שיש בו הרבה פרצות הסעונות תיקון, וזאת מבחינת ייסובן של סתירות - שני הדברים האלה שהצגתי במכתבי לוועדה הם דבר שאין עליו תשובה בתקנון והתשובה מתחייבת הן מבחינת שמירה על זכויותיהם של חברי-הכנסת והן מבחינת הסדר הטוב.

כפי שתראתם במכתבי, קורה שחבר-הכנסת ירום הצעת חוק, משקיע בה מאמצים, מחשבה, ציטוח ורוצה שהצעת החוק תתקבל בכנסת ותיזקף לזכות פעילותו ויוזמתו. יו"ר הכנסת והסגנים, על-פי המקובל, מאשרים הנחת ההצעה על שולחן הכנסת והיא מונחת על שולחן הכנסת. לאחר זמן מה בא חבר הכנסת ומציע הצעה זרה לזו שכבר הוגשה והונחה על שולחן הכנסת. גמצא שהמציע הראשון מאבד זכות הראשונות שלו, זכות היוזמה שלו ויכולה להיות לו הרגשה של קיפוח.

אני חושב שצריך לעודד את ההתחרות ואת הזריזות בין חברי-הכנסת ולתת זכות קיום לכלל האומדן: כל הקודם - זוכה. לאחר שהצעת חוק של חבר הכנסת הונחה על שולחן הכנסת, יש לו לגביה זכות יוצרים ולא יכולה להיות הצעה אחת. אם תחליט הוועדה שכן יכולה להיות הצעה אחת - היא מתבקשת לקבוע כיצד יש להביא את ההצעות לדיון בכנסת. יכולה הצעה ראשונה להמתיין שבועיים או יותר עד שהכנסת תדון בה, והנה מוגשת הצעה זהה המופיעה בשלב האחרון של ההמתנה ותעמוד השאלה אם יש לדון בשתי ההצעות ביחד. יכול להיות שהמציע השני יאמר: אינני רוצה שתדונו בשתי ההצעות כאחת. תדונו קודם בהצעת קודמי ואחרי כן בהצעתי. מכך יוצא שזמנה של הכנסת מבוזבז. אם תתקבל החלטה לקבל את העקרון של: כל הקודם - זוכה, צריך לקבוע כיצד לנהוג: אם לדון בשתי ההצעות בעת ובעונה אחת, או לא.

א. עופר:

אני בדעה שבשלב זה לא ננסה לקבוע כללים והוראות. אני מבין שהענין הועלה עם הגשת הצעת חבר-הכנסת אבנרי, שהיתה זהה להצעת חבר-הכנסת האוזנר. זה היה מקרה קיצוני. אני חושב שהיה זה טריק פרלמנטרי. עובדה שאיש אינו

א. עופר:

מדבר על הצעת חבר-הכנסת אבנרי, אלא על הצעת חבר-הכנסת האוזנר. אני מוכן שלכל הצעת חוק שאגיש יצטרפו 119 חברים נוספים, כי כאשר מציע אני הצעת חוק אני רוצה קודם כל שהיא תקבל, ולא כל כך שתהיה על שמי.

מדוע אינני חושב שאפשר לעשות זאת? - כי יש הרבה פנים לדבר. בניח שסיעת אג"י תרצה למחוק מלה מסויימת או משפט מסויימם בחוק מסויימם; וגם סיעה אחרת תבקש למחוק אותה מלה, או משפט - אז כל הענין זהה. אי-אפשר לנסח אותו בשני אופנים שונים. אם נקבע תקנות ייצא שהאחד גזל הצעת החוק הפרטית מהשני. היתה הצעה לבטל מס-נסיעות. האחד הציע לבטל מס-נסיעות, האם השני ינסח את הצעתו: "לא להפעיל", או "לא לקיים"? יכול לקרות לפעמים ששתי הצעות, או שלוש הצעות, תהיינה זהות; אבל כל מציע כתב את הצעתו בחדר נפרד, ולא ראה הצעת חברו.

אם אנחנו נקבע חוק, עלינו להביא בחשבון גם אפשרות כזאת, שהצעת החוק תהיה ולכל אחד מהמציעים תהיה זכות יוצרים בענין זה. אז אני חושב שנסתבך. הטריק הפרלמנטרי של חבר-הכנסת אבנרי היה יוצא דופן. לכל אחד מהחברים יש דמיון משלו והוא לא יעתק הצעת חוק מחברו.

י. גולן: חבר-הכנסת עופר, טיבו או ערכו של חוק איננו נמדד במספר טעפיו, אלא לפי טיבו-ערכו המהותי. תיקון חוק הוא הצעת חוק. יכול להיות שתיקון מלה אחת בחוק משנה את מהות החוק. אם מציעים להוסיף לחוק השבות את המלה: "לפי ההלכה" - משנים את החוק. שתי מלים אלו הן עולם ומלואו. הצעת תיקון של חוק, ואפילו תוספת מלים אחדות דורשת מחשבה. לפעמים, ככל שאתה מצליח לשנות את החוק במספר מלים - כן טוב יותר מאשר להשתרע על מספר טעיפים.

נצטרך לדון בתקנון באופן מתמיד, כי האיים יובילו אותנו לתיקונים שונים. פהגמטיות זאת ברורה - נתקלו בדבר ואני חושב שצריך לשנותו. לא ייתכן טריק פרלמנטרי כזה - להעתיק מלה בטלה את הצעת החוק ואפילו את דברי ההסבר.

אני מציע להתקין תקנה, שאם הוגשה על-ידי חבר הכנסת הצעת חוק זהה לזו שהוגשה לפני כן על-ידי חבר הכנסת אחר, לא יאשרו אותה יו"ר הכנסת והסגנים. אסור לנו להרשות העתקת הצעת חוק מלה במלה. אם הצעת החוק היא דומה - זה דבר אחר.

צ. צימרמן: אני מציע גישה עקרונית ופרגמטית. רצוני להביע ספיקות לגבי ההצעה. נכון שהתופעה הזאת איננה נעימה, אבל לפני שתי אפשרויות: או להיכנס לעסקה של הבעיה ולתקן אותה; או לא לעשות מחצית המלאכה. אם נתקבן בנקודה אחת - תהיה זו מחצית המלאכה.

ראשית - טריק פרלמנטרי מותר, ויכולות להיות שתי סיעות המגישות אותה הצעת חוק מתוך כוונה לגמרי אחרת - דבר והיפוכו. מאחר המלים יש גם מגמה, והמגמה יכולה להיות הפוכה מהמגמה של ההצעה שקודמת. שכבר הוגשה. חברי הכנסת מגישים הצעות כתוצאה מגישה. לדוגמה: הצעת חוק הבחירות לרשויות המקומיות אשר הוגשה בתחילה על-ידי חבר-הכנסת לשעבר פנחס רוזן, ואחר-כך על-ידי חבר-הכנסת בן-פורת. אסור לנו בצורה פשוטית לקבוע לאן זה יוביל אותנו.

שנית - אם להגדיל התחרות בהגשת הצעות חוק פרטיות - אז מה עם הממשלה? הדובר כאן ענין ביטול מס הנסיעות. היה עניין של היתרי יציאה לחו"ל. ביקשתי לבטל זאת ושר הפנים הגיש הצעת חוק המנוסחת במלים אחרות, או אפילו באותו נוסח ואז הצעתי הוסרה מסדר-היום ודנו רק בהצעת השר. היכן זה ייגמר? כך יוצא שבמקום שהצעת החוק תיזקף לזכות הסיעה שהגיש את ההצעה - נשא בזקפת לזכות הממשלה.

אני מציע שנלמד את הבעיה הזאת. אני מעריך ומחשיב מאוד את הסוגיה הזאת. בכנסת השביעית שינינו כמה דברים רציניים בתקנון ואנחנו מתקרבים לסיימה של השנה - זאת לא תקופה טובה לערוך שינויים בתקנון. כיוון שאיננו יכולים לעשות עבודה יסודית בענין זה, אלא עבודה שטחית - מציע אני שנתפק בלימוד הבעיה. גידיון שאנחנו מקיימים עתה הוא בעל ערך, אבל אני בעד פתרון הבעיה באופן יסודי וזה סדר אחד לא יכבול אותנו; ומצד אחר - לא ייצור אפליה, שמעמידים את חבר הכנסת במצב נחות כלפי הממשלה בהגשת הצעות חוק, או תחרות בין חברי-הכנסת. אני מציע לא לקבל כל החלטות בענין זה.

ר. ארזי: אני מזדהה עם הצעת חבר-הכנסת צימרמן, שלא לקבל בכנסת זאת החלטה בענין זה. אינני רואה את הדחיפות הרבה בעניין. אין לי הרגשה שיש אינפלציה של הצעות חוק פרטיות. אין צידוד מיוחד ואין יוזמה לחברי הכנסת בתחום החקיקה. זו בעיה בפני עצמה. יש להבדיל בין הצעות חוק דומות לבין הצעות חוק זהות. יכולות להיות שלוש הצעות שונות, אם כי תן באותו נושא.

בדרך כלל, נראה לי, שהכלל של: כל הקודם - זוכה, הוא כלל פרלמנטרי מקובל. אם עומדות בפני הממשלה שתי הצעות דומות והיא מעדיפה לקיים דיון עליהן - זה דיון טרומי: או שיורידו יחד את ההצעות מסדר-היום, או שיעבירו אותן לדיון בוועדה. אני סבור שהמציע השני לא יעמוד דווקא על שלו, שהתאריך יהיה אחר. אם החוק דומה, אני מניח שהמציע השני לא יתנגד לכך שתי הצעות החוק תידונה יחד.

השאלה היא: מה דינן של הצעות חוק זהות? האם שאפשר להגיש הצעות חוק זהות, אם לאו? כאן יש לי ספק. אני חושב שבענין זה צריך שתהיה זכות ראשונים. אם תוגשה אותן הצעות, אני בספק אם לא צריך לתת הסמכות ליו"ר הכנסת והסגנים לטעון שכבר הוגשה הצעה זהה. אני אומר זאת בתור חילופי דברים. לגבי המסקנה - היות ואנחנו נמצאים בסוף מושב, והבעיה חריפה - אני מציע שלא נפתור אותה.

י. בן-מאיר: אינני רואה את הבעיה כדחופה. לא הצלחתי להבין מה בעצם הבעיה, מה כל כך רע בדבר שמישהו מצטרף לעצם העניין? העניין של חבר-הכנסת אבנרי היה טריק פרלמנטרי, טריק לגיטימי. מה הרע בכך שהוא הצטרף מלה במלה להצעת חבר-הכנסת האוזנר? אם יצטרפו 119 חברי הכנסת להצעה - היא תתקבל פה אחד.

לכן מציע אני שבשלב זה לא נגיע לתיקון התקנון. נראה איך העניין נמשך. אינני חושב שבגלל שני מקרים - המקרה של חבר-הכנסת אבנרי, והמקרה של חבר-הכנסת שוסטק - שאיר להם סיבות מסויימות, צריך לערוך תיקון בתקנון.

יו"ר הכנסת י. ישעיהו: נשמעה טענה מפי שני שברים מהמשתתפים בדיון, שזו השנה האחרונה של הכנסת השביעית ולא צריך לתקן תיקונים בתקנון, אלא להשאיר את התיקונים לכנסת הבאה. בכל הכבוד, אני חולק על הגישה הזאת. הכנסת צריכה לעבוד כמו שבזמנו זה כמו בכל ימות עבודתה של הכנסת. לא להחליט החלטות נמהרות, אלא אם להביא לתיקון התקנון רק אם בשלה ההצעה. אם נטען שזוהי השנה האחרונה של הכנסת השביעית; והשנה הבאה תהיה השנה הראשונה של הכנסת השמינית, שהיא שנת הרצה - תישארנה רק שנתיים לעבודת הכנסת. אני חושב שבכך אנחנו פוגעים בעבודתה של הכנסת. כמוכן שעניינים דחופים קודמים לעניינים שאינם דחופים. יש בעיות - עוסקים בהן; אין בעיות - אין עוסקים בהן, לא מוצצים בעיות מן האצבע, אבל במידה וישנן - יש לעסוק בהן.

אני חושב שצריך ליזום דיונים בנושאים שונים הנוגעים לתקנון. אני מתכוון להביא לפני הוועדה הצעת טיוטה בענין הרפורמה בשאילתות. לפי עניות דעתי, הוועדה צריכה לעסוק בדברים שיש להם מגע בהם, לפי שתספיק.

י. רפאל: אני חושב שבכל זאת כדאי לקיים את הדיון אפילו אם אין מסכמים לתיקון התקנון. כמוכן שכל שאלה אפשר לסבך ולהרחיב. אי-אפשר לקשר ענין ההצעות הזרות עם הגשת הצעות מסעם הממשלה, זה נושא שונה לחלוטין, ואינו דומה. חבר הכנסת מגיש הצעת חוק פרטית, הממשלה מגישה הצעת חוק מטעמה - אני חושב שחבר הכנסת צריך להיות מעוניין שהחוק יוגש על-ידי הממשלה, כי אז בטוח שהחוק יתקבל בכנסת. הרי ראשית כל מעוניין חבר הכנסת שהצעתו תתקבל.

קורה פעמים רבות שחבר הכנסת מגיש הצעת חוק פרטית לכנסת. כעבור חודש מתעורר חבר אחר ומגיש אותה הצעת חוק. חבר השני אינו מקדיש להצעת החוק שום מחשבה, החוק מצא חן בעיניו והוא פגישו. יוצא כאן: חוסא נשכר. החבר הראשון צריך היה להסתין חודשיים עד לדיון בהצעתו; ואילו החבר השני מרוויח חודש. מדוע? - משום שהוא לא יזם את החוק אז מקצרים לו את תקופת ההסתנה. הרי לא ידונו על אותו נושא פעמיים, לכן דנים בשני הנושאים יחד ומותרים לחבר השני על הפרוצדורה של ההסתנה.

י. רפאל:

אני מציע שנקבל תקנה בה ייאסר:
הוגשה על-ידי חבר הכנסת הצעת חוק זהה
לזו שהוגשה לפני כן על-ידי חבר הכנסת אחד, לא יאשרו אותה יושב-ראש
הכנסת והסגנים.

לפי איזו תקנה?

א. עופר:

סעיף 108(ב) של התקנון נותן סמכות
בידי יושב-ראש הכנסת והסגנים לאשר

יו"ר הכנסת י. ישעיהו:

הצעות חוק פרטיות של חברי-הכנסת.

אני רוצה להסב תשומת ליבו של חברי-

א. רזיאל-נאור:

הכנסת רפאל, שכאשר מישהו רוצה שהצעתו
תקבל הוא צריך להיות מעוניין שהממשלה תביש אותה; אבל מצד האחר הוא
שהממשלה יכולה בדרך זאת לבלום לצמדי את יוזמת חברי-הכנסת. חבר-הכנסת
הלוי הציע הצעת חוק בענין מתן אזרחות ליהודי ברית-המועצות. כל אימת
שהתעניין בהצעתו אמרו לו שמכינים את ההצעה בממשלה, ואין זה הדבר היחיד
המונח על שולחן משרד המשפטים. בכך בולמים יוזמת חברי הכנסת.

אם חבר-הכנסת הגיש הצעת חוק והיא מונחת

על השולחן; וחבר הכנסת אחר רוצה להגיש בדיוק אותה הצעת חוק, - כמו שקרה
לנו בענין סכסוכי עבודה - יכולים לנהוג בענין זה בדיוק כמו לגבי שאילות.
השר יכול לענות לו: ראה-אשובתי להצעת חוק זו וזו.

בתקופה זו, הדבר העיקרי הוא לשמור

על יוזמת החקיקה של חברי הכנסת ועל העידנות הפרלמנטרית, ולא לחבל
ביוזמות אלו. לפי דעתי, הנזק שיש ליהגרים אל-ידי איסור הגשת הצעת
חוק זהה הוא הרבה יותר חמור מהנזק שחבר אחד יעתיק הצעת חוק מחברו.
אינני מציעה שנבלום זאת על-ידי התקנות בתקנון, אלא יושב-ראש
הכנסת והסגנים יפעלו לפי הסמכות הנתונה להם.

אין לזו סמכות לכך, לכן הבאתי את
הבושא לדיון בוועדת הכנסת.

יו"ר הכנסת. י. ישעיהו:

היו"ר א. אנקורי:

בדרך כלל לא סימפטי בעיני כאשר אומרים
שזה טריק פרלמנטרי. זה אולי טריק
פרלמנטרי כל זמן שזה מורשה, אבל לא הייתי אומר סימפטי, כי יש בזה משום
פליגיאט. חבר מעתיק בדיוק אותו חוק ומצרף רק את שמו; למרות מה שאמרת,
מבחינה חינוכית הייתי אומר שחברי-הכנסת לא צריכים להיגרר לדרך הקלה
הזאת. כאשר הם לא חושבים על טריק הם יכולים לצרף שמותיהם אחד לשני,
לא רק חברים מאותה סיעה, אלא גם חברים מסיעות שונות. אין בדעתי לאסור
בכלל יוזמה כזאת של הגשת הצעת חוק זהה, כי הנסיבות יכולות להיות שונות.

אני מציע הצעה כדלקמן:

(א) בקש חבר הכנסת להגיש הצעת חוק זהה

לזו שהוגשה לפני כן על-ידי חבר הכנסת אחד, יפנה למציע הראשון בהצעה
להצטרף להצעה; לא הסכים המציע הראשון, יחבר הכנסת שפנה כנ"ל
זכאי להגיש הצעתו;

(ב) הוגשה הצעת-החוק השנייה לפני קיום

הדיון הראשון בכנסת על הצעת החוק הראשונה, יתקיים הדיון בהצעות החוק
הזהות בעת ובעונה אחת;

(ג) הועברה הצעת החוק הראשונה לוועדה

לדיון מוקדם, לא תקבל עוד הצעת-החוק נוספת, כל עוד לא סיימה
הכנסת את כל ההליכים לגבי הצעת החוק הראשונה;

(ד) החליטה הכנסת להסיר את הצעת החוק

הראשונה מסדר-היום, ינהגו לגבי הצעות חוק זהות המוגשות לאחר מכן בהתאם
לאמור בסעיף 117 של תקנון הכנסת.

ג. ארזי:

לדבריו של יו"ר הכנסת - לא התכוונתי
שוועדת הכנסת תקפיא עבודתה בנושאים

של הכנסת לשנה שלמה. התכוונתי שלא-נזדרז לגבי נושאים שאינם דחופים
ושלא עוררו בעיות.

ר. ארזי:

לדבריו של יו"ר הוועדה: נקודת המוצא בשבילי היא השאלה: האם יכולות להיות הצעות חוקים זהות; כי לפי מה שמתמע מנוסח ההצעה שמציע יו"ר הוועדה - הוא מקבל את ההלכה שיכולות להיות הצעות חוקים זהות, וזה בשבילי עומד בסימן שאלה. אם נגיע לסיכום שיכולות להיות הצעות חוקים זהות, אז ההצעה הזאת תופסת; אבל כל עוד לא הבהרנו לעצמנו עד הסוף את הבעיה - אני חושב שהבעיה גם עומדת לגבי הצעות דחופות לסדר-היום. אני כשלעצמי אינני משוכנע שזה נכון, שלאחר שיו"ר הכנסת והסגנים אישרו הצעה דחופה לסדר-היום, יעלה מישהו על העגלה. כל הקודם זוכה. אינני רוצה להעמיד את העגלה לפני הסוס.

אני חושש מעידוד הצעות חוק זהות. עד כה לא היו הרבה הצעות חוקים זהות. על-ידי ההחלטה הזאת יכול להיות שנתחיל לעודד הגשת הצעות חוקים זהות. אינני רואה את הענין הזה בשל להכרעה. אם יו"ר הוועדה ירצה להביא זאת שוב - נשקול שוב את ההצעה; אבל אינני רואה את הענין בשל היום להכרעה.

י. רפאל:

ההצעה שהציע יו"ר הוועדה לא רק שאיננה מתאימה, אלא מוסיפה תסבוכת. (א) מה החידוש בסעיף הראשון? אם פונה חבר הכנסת למציע הראשון בהצעה להצטרף להצעתו - הוא רשאי לעשות זאת ולהצטרף או לא. אין כאן כל חידוש; (ב) אם הוגשה הצעת חוק, וחבר נוסף מגיש הצעת חוק זהה. ההצעה הראשונה סמתינה כחודשיים עד לקיום הדיון בה, ואילו החבר שלא יזם את הצעת החוק, אלא רק העתיק אותה, מגיש את ההצעה בשבוע האחרון והדיון מתקיים בשתי ההצעות גם יחד. מדוע מגיע לו פריבילגיה זאת? אתם רוצים להקנות לזה מעמד? לא צריך היה להקנות לו זכות זאת, ואילו בהצעה זו רוצים להקנות לזה ליגליזציה. אם אינכם רוצים לאסור הגשת הצעת חוק זהה, לפחות צריך לתת לו להמתין חודשיים עד לדיון בהצעתו, ואז יעשו ממנו צחוק. לכן גם הסעיף השני נופל;

(ג) והיה אם הועברה הצעת החוק לדיון בוועדה, לא תתקבל עוד הצעת חוק זהה נוספת, כל עוד לא סיימה הכנסת את כל ההליכים לגבי הצעת החוק הראשונה - מה ההגיון לכתוב סעיף כזה? לפעמים לא רוצים להזדהות עם הצעה מסויימת, כאשר מציעה הוא רק"ח או מישהו כזה, אבל הכנסת לא יכולה להנהיג החלטות כאלה;

(ד) בהצעה זו יש דבר מסוכן. למה לפצל את ההצבעה? כמבחן ההגיון.

יו"ר הכנסת. י. ישעיהו: היתה אתמול הצעה מס' רפ"א של חבר-הכנסת שלום כהן: לבטל מס הנסיעות; ואחריה, הצעה מס' רפ"ו של חבר-הכנסת אבנרי: מס הנסיעות יבוטל. שתי ההצעות הופיעו ביום אחד לפני יו"ר הכנסת והסגנים ואישרנו הנחת שתיהן על שולחן הכנסת.

יו"ר א. אבנר: לפנינו שלוש הצעות: (א) הצעה אחת מרחיקת לכת של חברי-הכנסת צימרמן וארזי: לא לקבל כל החלטות בענין זה; (ב) הצעת חברי-הכנסת גולן ורפאל: הוגשה על-ידי חבר הכנסת הצעת-חוק זהה לזו שהוגשה לפני כן על-ידי חבר הכנסת אבנר, לא יאשרו אותה היו"ר והסגנים בסמכותם לפי סעיף 108(ב) של תקנון הכנסת; (ג) הצעתי שפירטתי אותה (בעמ' 7).

בישיבה הבאה נצביע על שלוש ההצעות.

ז. פניית יושב-ראש הכנסת בדבר הצעה דחופה לסדר-היום שהגיש חבר הכנסת לאחר שכבר אושרה הצעה דחופה בנוסח אר בתוכן דומה

יו"ר הכנסת י. ישעיהו: יש בפנייתו שתי נקודות שרוצה אני להפנות תשומת הלב אליהן. הנקודה הראשונה היא: התחשבות או אי התחשבות בכלל של "כל הקודם זוכה". אני חושב שאם חבר הכנסת זריז נתן ליבו על נושא מסויים, הגיש הצעה דחופה אשר הונחה לפני יו"ר הכנסת והסגנים ואושרה. - אצחנו נוהגים להניח החלטות של יו"ר הכנסת על שולחן הכנסת. - בא חבר הכנסת אחר ומציע אותה הצעה: אני חושב שזכות הזריזות מגיעה לאותו חבר הכנסת שהקדים והציע הצעתו.

יו"ר הכנסת י. ישעיהו:

בעיה שניה נוגעת ליו"ר הכנסת והסגנים. גם לי יש "פירצה" בתקנון. לגבי הצעות רגילות לסדר-היום קיים הכלל שהצעה שלא הוגשה עד יום ב' בשעה 12.00 - לא תידון באותו שבוע; לעומת זאת הצעות דחופות צריכות לידון באותו שבוע. התקנון לא כתב עד מתי אפשר להגיש הצעה דחופה לסדר-היום שתידון באותו שבוע. אז חשבנו שאין צורך בהגבלת זמן הגשת ההצעה. אם מובאת הצעה דחופה לסדר היום אחרי סיום ישיבת יו"ר הכנסת והסגנים, האם פירוש הדבר שצריך לכנס בדהיפות ישיבה נוספת לדיון באותה הצעה דחופה? יכולה להיות דעה: כאשר מוגשת הצעה - על יו"ר הכנסת והסגנים להתכנס ולדון בה; ויכולה להיות דעה אחרת, שאם ישיבת היו"ר והסגנים כבר נבעלה - הנושא יידון בישיבה אחרת של יו"ר הכנסת והסגנים, ולא במיוחד באותו יום.

א. רזיאל-נאור:

בענין ההצעות הדחופות. קשה לומר שהכנסת על כל מוסדותיה קיימת רק בשעה מסויימת. הצעות דחופות מוגשות עקב מקרים המתרחשים באותו רגע. נניח קרתה תאונה סחרידה בצומת מסויימת. חברי-הכנסת חושבים שצריך לדון בנושא באופן דחוף. מה יטענו כנגדם? - ישיבת היו"ר והסגנים כבר נבעלה והצעתכם תידון בשבוע הבא? מדוע צריכים להמתין במקרים כאלה? ברור שמוסדות הכנסת צריכים לטפל בבעיות המתעוררות. לדעת, אין לקבוע כלל כזה, שההצעות תידונה עד השעה 12 ביום ב', וסי שלא הגיש הצעתו בזמן - הצעתו תידון בשבוע הבא.

נקודה אחרת. צריך לבחון את השאלה: מה רוצים אנו בהצגת הצעות לסדר-היום? חברי הכנסת מגישים הצעות לסדר-היום ומתכוונים למשוך תשומת ליבה של הכנסת, או של הממשלה בענין הטעון תיקון, או במניעת מעשה. הם רוצים להסב תשומת הלב לדברים המתרחשים. לו היינו חיים במשטר כזה שבאמת יש דיונים ומותר לחברי הכנסת, לא רק למציע, להצטרף לדיון בהצעה לסדר היום - בערך כמו מה שמתרחש בשאלות בפרלמנט הבריטי, שהפרקטיקה היתה מוכיחה שיש שכר לזריזותו של חבר-הכנסת המזדרז, כי קיימת החלטה בעקבות דרישתו. מה המצב אצלנו? - בדיוק ההיפך. חבר הכנסת מציע דבר-מה, מקומטים את כל חברי הכנסת להצביע נגד. אז מה הטעם להיות זריז? אלא שצריך שיהיה מספר גדול יותר של חברי הכנסת המגישים אותה הצעה ואז מתקיים דיון של ממש. לכן אי-אפשר להעמיד את הדברים על הזריזות בלבד. אינני מבטלת את עניין הזריזות. אפשר לומר שהזריזות תהיה נשכרת בכך שהוא יהיה הראשון. אבל לקבוע סייג כזה שיבלום יוזמתם ועירנותם של חברי-הכנסת - זה אסור. אנחנו כמו ירינו גורמים לכך שהכנסת מאבדת מערכה וחשיבותה בעיני הציבור, לא בגלל זה שאיזה עיתון כותה כך או אחרת, אלא בגלל זה שנבלמות יוזמות ומגמדים פעילותה של הכנסת. עובר רצונו של חבר הכנסת להגיש הצעות.

אני בעד זה שלא תהיינה כל הגבלות בהגשת הצעות לסדר-היום ומהצטרפות להצעות שכבר הוגשו.

היו"ר א. אנטוריון:

אינני מאושר מכך שאיננו מסיימים הדין בנושאים המועלים על סדר יומה של הוועדה. יש לזכור שסדר-היום של הוועדה הוא די עמוס ובצורה כזאת איננו מתקדמים. צריך להשתדל לסיים.

השאלה היא שאלה. מהו העוקץ של העניין? - הרי קיימות גם הצעות רגילות לסדר-היום שהן דומות. ההצעה הדומה היא על חשבון מכסת המציע ואז עליו לשקול אם רוצה הוא לעלות על העגלה, או שמא תשאר ההצעה כהצעתו של פלוני בלבד. שיקול זה אינו קיים לגבי הצעות דחופות לסדר-היום. יו"ר הכנסת העלה את הכלל של "כל הקודם - זוכה". לדעתי, אם ניתן חופש להצטרף להצעות דחופות לסדר-היום, כפי שהציעה חברת-הכנסת רזיאל-נאור - יש בכך פיתוי לחברי הכנסת להצטרף להצעה הדחופה. הצטרפות אינה על חשבון מכסת ההצעות שנקבע להם ואז כל הצעה דחופה תיפך לדיון בו ישתתפו 4-5 חברים.

א. רזיאל-נאור:

מדוע זה לא טוב?

היו"ר א. אנטוריון:

זה לא טוב. הצעה דחופה היא משהו יוצא מן הכלל, שאיננו בסדר היום הרגיל של הכנסת. הצעה דחופה משבשת תמיד את סדר היום הרגיל של הכנסת. בעיני עומד שיקול זמנה של הכנסת. אנחנו, בוועדת הכנסת, איננו יכולים לפתור את עצמו מהשיקול של זמנה של הכנסת. מה עדיף? - האם עדיף חשבון הזמן, או יכול חבר פלוני להצטרף להצעה דחופה לסדר-היום, וכל הצעה כזאת תיפך לדיון רבתי. אינני מסכים דעתי, אבל אני רואה באור זה את השאלה הזאת.

צ. צימרמן:

רצוני שצוריד את הדברים שלגביהם אין מחלוקת. לגבי הצעות רגילות לסדר-היום יש בלם. כאשר חבר הכנסת מצטרף להצעה רגילה לסדר-היום הוא מקריב ממכסתו. בעיית העלייה על העגלה בהצעות רגילות לסדר-היום איננה מסוכנת. מסוכנה העלייה על העגלה בהצעות דחופות לסדר-היום. מה יכולים אנו לתקן בענין זה? אין דבר שנעשה בכנסת שיש לו רק צדדים טובים. לכל דבר יש יתרונות וחסרונות. הנזק של עלייה על העגלה בהצעות דחופות לסדר-היום, הכבדה על זמנה של הכנסת והפרעת עבודתה התקינה של הכנסת - מבחינת המציאות זה לא נוראה. הכנסת שלנו לא יושבת עד חצות, כמו בפולמנטים אחרים. לכן גם השאלה הזאת איננה בוערת כל כך. לפעמים יש הצטרפות חברים העולים על העגלה בהצעות דחופות לסדר-היום. נדמה לי שאי-אפשר לשנות את הדבר הזה.

נשאלת השאלה לגבי עלייה על העגלה בהצעות דחופות לסדר-היום שנתקבלו עד השעה 12.00 ביום ב', ומישהו מצטרף אליהן אחר-כך. נראה שהתקנון הביא בחשבון דברים אלה. בתקנון יש הוראה, שאם מספר המציעים לדיון בהצעה דחופה לסדר-היום מסייג סיעות שיש להן רוב בכנסת - ההצעה הופכת לדיון בכנסת. עזם ההצטרפות של סיעות אחרות שיש להן רוב בכנסת הופכת את ההצעה לדיון. מה ההשוואה בין מי שמגיש הצעה לפני השעה 12.00 לבין מי שמגיש הצעה אחרי השעה 12.00? תהיינה סיעות קטנות שתזדרזנה להשיג מידע, עד השעה 11.00, על ההצעות שהגישו סיעות אחרות וגם הן תגשנה את ההצעות. אפשר להכין מעטפות סגורות שתפתחנה אצל יו"ר הכנסת והסגנים רק בשעת הישיבה. מה עשינו? רק אלה הנוהגים ביושר, הם לא יוכלו לעלות על העגלה.

אני חושב שהנזק מרובה יותר מהתועלת. לא נורא אם חבר נוסף עולה על העגלה, והשר משיב על ההצעה. התוצאה תהיה שנייבש את הדיונים בכנסת, נוציא החלטות של הכנסת. הצעות דחופות לסדר-היום יש בהן עניין, ואם גם אותן יוציאו מן הכנסת - מה ישאר?

אני לא בעד זה שוועדת הכנסת לא תעבוד עד סוף המושב. אדרבה, אם יש נושאים בוערים - הם עולים. אבל כאשר נושא אינו בוער, כאשר דבר קיים כך וכך שנים, מה הלחץ שצריך לסיים הדיון בו בדיוק עכשיו? מה התועלת שוועדת הכנסת תשנה לפני הבחירות את התקנון? אחר כך תתהלך שמועה שלקראת הבחירות רוצה ועדת הכנסת לתקן את התקנון. האופוזיציה רואה בדברים האלה נסיון לבלום את היוזמה של חברי הכנסת, ובמיוחד יוזמת חברי האופוזיציה, אז לשם מה נחוץ התיקון הזה? אילו היה העניין בוער - מילא, אבל זה לא בוער. נחיה כך עוד שנה. הנזק בתיקון יהיה מרובה על התועלת. אני אומר דברי ברוח טובה. מה החפזון גם בהצעות החוק הפרטיות וגם בהצעות הדחופות?

יו"ר הכנסת י. ישעייה:

לא הגשתי הצעה דחופה לסדר-היום בוועדת הכנסת. אני רואה צורך וחובה להסב תשומת ליבה של ועדת הכנסת בפעם בפעם לבעיות המתעוררות אצלי לגבי התקנון. כל מטרתה של הפגיה היא להאיר את הדברים. רצוני תמיד, כפי שאמר חבר-הכנסת ארזי, שבמקרים כאלה יהיה רוב גדול להעלאת ההצעה, ואם אפשר גם פה אחד. לא צריך לגבי כל כוונה כזאת להעלות את החשד של הצרת רגלי האופוזיציה. אינני מסייג כאן את המסלה, אלא את הכנסת. באתי להאיר ולעורר תשומת-לב לענין זכות הקדימה. מי מציע הצעות דחופות לסדר-היום? חברי סיעות הקואליציה? - לא! חברי סיעות האופוזיציה. אני מעיר תשומת הלב לזכויותיהם של בעלי ההצעות הדחופות. פנו אלי חברים ואמרו: הצעתי הצעה לסדר-היום והנה באו חברים אחרים וחטפו אותה מיד.

אני מציע בשאלתי שבעניינים אלה יהיה הדיון לגופם של דברים, ולא לחשוב על הצרת רגלי מישהו. הוועדה תחליט כפי שתחליט. צריך לראות את פניותי בעניין התקנון בעיני יפה, שאם לא כן אזטרך לצמצם עצמי בפניותי. אם כל הערה והארה עשויה להראות ככוונת השלטון לצמצם רגלי האופוזיציה, אינני יכול כיו"ר הכנסת להיכנס לאווירה כזאת. אני מבקש שתדונו בהצעות יחד איתי בקול רם ותוך כדי שכנוע נגיע להסכמה מה טוב לכנסת ולחברי הכנסת.

ר. ארזי:

אני מבקש להביע דעתי בישיבה הבאה.

היו"ר א. אנטוריון:

לדבריו של חבר-הכנסת צימרמן: אינני יכול לקבל שדיון בישיבת הוועדה הוא עניין של הצרת צדדים של מישהו. דווקא הצעות דחופות הן בעיקר של חברי האופוזיציה. הדין אין אצלנו אופוזיציה אחידה. גביח שסיעת גח"ל מציעה הצעה לסדר-היום, בא מיידי חבר-הכנסת ש. תמיר ועולה על אותה עגלה, אבל לא רק שבר-הכנסת תמיר;

היו"ר א. אנקוריון:

ישנן סיעות נוספות - סיעת ע"מ. כמובן שקורה גם ההיפך. הסיעות הקטנות ניהנות בזריזות יותר מאשר הסיעות הגדולות, כי אין להן עם מי להתייעץ, או רק עם מספר מועט של חברים. יש להן פחות אחריות.

אנני נוטה יותר לכך שלא נגביל הגשת הצעות לחופות לסדר-היום, אבל הענין טעון מחשבה נוספת. גם שאלה זו נסכס בישיבה הבאה.

ח. תוספת משפחה לחברי הכנסת - בהתאם לחוק שכר חברי הכנסת

בסדר יומה של הוועדה קיימים סעיף: תוספת משפחה לחברי הכנסת. סיכמנו נושא מסויים בישיבה הקודמת וזרטיך היה לנסח סופית ולהגישו לוועדה. בינתיים הסתבך הענין. ההצעה זריכה היתה להיות פשוטה: לחבר הכנסת ישולמו תוספת משפחה ותוספת יוקר-בהתאם לכללים ובשיעורים הנהוגים לגבי עובד המדינה. בינתיים התעוררה בעיה לגבי התוספת הקבועה של 140.80 ל"י שחברי הכנסת מקבלים מקדמת-דנא, ותוספת זו לא הוכנסה למסגרת כללית זאת. כתוצאה מכך ההצעה אינה בשלה ולכן לא תידון היום.

ט. זמני ישיבות הוועדה

הוועדה בישיבה קודמת שצטרך לקיים ישיבה נוספת פרט לישיבה הרגילה ביום ג' בשבוע. יש לפנינו סדר יום די גדוש. ועדת הכנסת צוהגת לקיים ישיבותיה רק ביום ג' בשבוע משעה 8.30 עד השעה 10.00 בלבד - בסך-הכל שעה וחצי, וזה מעט, כי קשה לסיים נושאים.

לאחר ששקלתי כל אפשרות, ושוחחתי עם חברת-הכנסת רזיאל-נאור, הברירה העומדת לפני היא לזמן ישיבה נוספת של הוועדה ביום ג' בין השעות 14.30 - 16.00; אבל במחשבה שנייה נראה לי עדיף יותר להאריך ישיבת הבקר ביום ג' בשעה נוספת - עד השעה 11.00. אמנם שני חברים נמצאים בוועדת החוץ-והבטחון ויושבות ועדות נוספות בשעות אלו - ועדת הכספים, ועדת הפנים וועדת החוקה, חוק ומשפט. ביום ג' אחר-הצהרים יושבת ועדת משנה של ועדת החוקה, חוק ומשפט משעה 14.45 עד השעה 16.00. דיברתי בענין זה עם היו"ר ועדת החוקה, חבר-הכנסת י. גולדשמידט, שיותר על הישיבה שלו, כי שלושה חברים משתתפים בוועדת החוקה, חוק ומשפט. פרט לכך, שעות אחר הצהרים אינן זוחות לישיבות, כי החברים עייפים, אבל אין לנו ברירה.

הצתי למסקנה לקיים ישיבת הוועדה ביום ג' משעה 8.30 עד השעה 11.00.

א. רזיאל-נאור:

היום יושבים אנחנו עד השעה 11.00 ונשארו רק 3 חברים. ישיבה בפורום מצומצם כזה איננה מביאה תועלת מרובה. עד השעה 10.00 יושבים רוב החברים ולאחר מכן הם יוצאים להשתתף בישיבות אחרות. אנני מציעה ליו"ר הוועדה לשקול מחדש את הנוהג שהיה קיים עד כה ולהוסיף ישיבה ביום א' או ביום ה' בשבוע.

א. אנקוריון:

ישיבה נוספת ביום ה' היא דבר בלתי אפשרי, כי כל החברים עסוקים במפלגותיהם; אשר ליום א' - יש שני חברים בוועדה המתגוררים בחיפה ואינני יכול לדרוש מהם להופיע ביום א' בבקר לוועדה. הייתי מוכן לקיים ישיבה ביום א' אחר-הצהרים, אבל ועדת החוקה, חוק ומשפט יושבת ביום א' משעה 15.00 ואז נצטרך לקיים ישיבת ועדת הכנסת בשעה 17.00. ההצעה לקיים ישיבה מוארכת ביום ג' כבקר היא ההצעה הטובה ביותר.

ד. ארזי:

אנני מציע להתחיל ישיבת ועדת הכנסת ביום ג' בשעה 8.15 ולסיימה ב-11.15, כך נדרושה חצי שעה.

היו"ר א. אנקוריון:

נסכס: מ-8.15 עד השעה 10.30, - שעת ימים ורבע - ישיבה טובה.

ג. אונזי :
 אני תומך בדעתה של חברת-הכנסת רזיאל-נאור, שפעם בשבועיים נשב ביום א' בשבוע ונדון בדו"ח נציב התלונות. יש להסביר ליו"ר ועדת החוקה שזה עניין זמני של 2-3 ישיבות בלבד. אינני חושב שישיבה ביום ג' בצהריים יכולה לתת תוצאות.

ז. צימרמן :
 אני מציע שבחון את שתי האפשרויות המעשיות וננסה לקיים את הישיבה ביום ג' משעה 8.15 עד השעה 10.30; ובמקרה ויהיה צורך - לקיים ישיבה נוספת באותו יום מהשעה 14.30 עד השעה 15.00, לעציינים החופיים. ישיבה ביום א' בשבוע אינה נוחה, כי אם עלי לבוא מחיפה לשיבה של שעה-והצי אני "הורג" יום שלם.

היו"ר א. אבנר :
 לגבי יום א' בשבוע: הולך ומצטבר מצלי תיק של חומר על פרק השאילתות בעולם. יש החלטה קודמת, מימי ישיבתו בדאש של יו"ר הכנסת י. יעריהו - הדיון הראשון בנושא השאילתות יתקיים בוועדה משנה המורכבת מ-7 חברים. נדמה לי שוועדת משנה זו תצטרך לשבת בימי א' בשבוע.

אני מקבל את ההצעה, כפי שסוכמה על-ידי חבר-הכנסת צימרמן: לקיים ישיבת הוועדה ביום ג' משעה 8.15 עד השעה 10.30 ולהשאיר כאופציה פתוחה את יום ג' אחר-הצהריים, פעם בשבועיים.

סוכם :
 ישיבת הוועדה תתקיים ביום ג' בשבוע משעה 8.15 עד השעה 10.30; ולהשאיר כאופציה פתוחה את יום ג' אחר-הצהריים, פעם בשבועיים.

הישיבה נבעלה בשעה 11.00.